

IZVODI IZ PRAVNIH AKATA UNIVERZITETA KOJI SE ODOSE NA ZAVRŠNI RAD

1. ZAKON O VISOKOM OBRAZOVANJU ("Sl. novine Kantona Sarajevo", br. 36/2022)

Član 95

(Završni rad)

- (1) Na drugom, integrisanom i trećem ciklusu studija obavezan je završni rad, a što se preciznije uređuje pravilima studiranja visokoškolske ustanove. Studentskim programom prvog ciklusa može biti predviđen završni rad.
- (2) Način, rok, postupak izbora, predlaganje, odobravanje i zamjena teme završnog rada, nazive završnih radova, formiranje komisije, izrada i odbrana završnog rada, određivanje i zamjena mentora, pohranjivanje, provjera na plagijarizam, te druga relevantna pitanja iz ove oblasti utvrđuju se statutom i internim aktima visokoškolske ustanove.
- (3) Visokoškolske ustanove su dužne izraditi online repozitorij svih završnih radova na način i u skladu sa postojećim zakonima koji regulišu ovu oblast.

2. STATUT UNIVERZITETA U SARAJEVU (2023. GODINA)

Član 192.

(Završni rad)

- (1) Studijskim programom prvog ciklusa studija može biti utvrđena izrada i odbrana završnog rada.
- (2) Ukoliko je studijskim programom utvrđen obavezni završni rad na prvom ciklusu, članica Univerziteta je obavezna uspostaviti i provoditi procedure koje studentu omogućavaju pravovremeno kandidiranje za upis na studijski program drugog ciklusa studija.
- (3) Na studijskim programima drugog ciklusa studija i integrisanim studijskim programima obavezna je izrada i odbrana završnog rada, što se preciznije utvrđuje studijskim programom.
- (4) Na trećem ciklusu studija obavezna je izrada i odbrana završnog rada (doktorske disertacije).
- (5) Završni rad ocjenjuje se ocjenom iz člana 184. ovog statuta, odnosno oznakom uspješno odbranjen/nije odbranjen i vrednuje se ECTS bodovima koji ulaze u zbir ECTS bodova potrebnih za završetak studija.
- (6) Sva pitanja u vezi sa načinom, rokom, postupkom izbora, predlaganjem, odobravanjem i zamjenom teme završnog rada, nazivom završnih radova, formiranjem komisije, izradom i odbranom završnog rada, određivanjem i zamjenom mentora, te druga pitanja iz oblasti detaljnije se utvrđuju pravilima studiranja.

Član 191.

(Status absolventa)

- (4) Ukoliko je apsolvent/apsolvent ponovac položio sve ispite, izuzev završnog rada, ima pravo braniti završni rad u toku tekuće akademske godine, bez obzira na ispitne rokove utvrđene akademskim kalendarom.

3. PRAVILA STUDIRANJA ZA PRVI I DRUGI CIKLUS STUDIJA, INTEGRISANI, STRUČNI I SPECIJALISTIČKI STUDIJ NA UNIVERZITETU U SARAJEVU (2023. GODINA)

Član 61.

(Završni rad)

- (1) Studijskim programom prvog ciklusa i stručnog studija može biti predviđen završni rad.
- (2) Na drugom ciklusu studija, integrisanom i specijalističkom studiju obavezan je završni rad.
- (3) Završni rad se ocjenjuje ocjenom iz člana 49. ovih Pravila, odnosno oznakom uspješno odbranjen/nije odbranjen i vrednuje ECTS bodovima koji ulaze u zbir ECTS bodova potrebnih za završetak studija.
- (4) Završni rad na umjetničkim akademijama može biti bilo koji oblik umjetničkog predstavljanja i izvođenja a koje umjetničke akademije utvrde studijskim programom.
- (5) Tema završnog rada mora biti iz polja/grane u kojoj se organizira studijski program, uz mogućnost interdisciplinarnog pristupa sa drugim naučnim područjima/poljima/granama.
- (6) Predmetni nastavnici predlažu moguće teme završnih radova koje razmatraju katedre/odsjeci, a na čiji prijedlog se liste tema usvajaju od strane Vijeća članice.
- (7) Lista tema se obavezno oglašava na BHS i engleskom jeziku na web stranici članice ili drugoj odgovarajućoj platformi kojoj imaju pristup studenti, a najkasnije prije početka zadnjeg semestra studija.
- (8) Student može imati konsultacije sa nastavnikom/mentorom kod kojeg želi uraditi završni rad kako bi predložio potencijalnu temu završnog rada pri čemu tema mora proći proceduru iz prethodnih stavova (odobrenje na odsjeku/katedri i usvajanje od strane Vijeća).
- (9) U slučaju interdisciplinarnosti / multidisciplinarnosti teme završnog rada studentu se može odrediti i više od jednog mentora.
- (10) Završni rad se, u pravilu, piše i brani na bosanskom, hrvatskom ili srpskom jeziku uz mogućnost pisanja i odbrane završnog rada i na jeziku na kojem se studijski program realizira ili jeziku koji student studira ili na engleskom jeziku.
- (11) U slučaju da student izvodi cijeli ili dio završnog rada u instituciji van Univerziteta ili van Bosne i Hercegovine, supervizor sa pomenute institucije se može odrediti kao mentor ili komentor završnog rada ukoliko ima izbor na visokoškolskoj ustanovi.

Član 62.

(Prijava i izrada završnog rada na prvom ciklusu studija i stručnom studiju)

- (1) Završni rad se prijavljuje putem jedinstvenog obrasca (Obrazac: Prijava teme završnog rada) koji je sastavni dio ovih Pravila.
- (2) Prijava teme završnog rada u pravilu obuhvata sljedeće podatke:
 - a) naziv članice i katedre/odsjeka,
 - b) ime i prezime studenta,
 - c) broj indeksa,
 - d) naziv odabrane teme,
 - e) predmet i obrazloženje teme,
 - f) osnovnu literaturu,
 - g) mjesto i datum prijave i
 - h) ime i prezime i potpisanu saglasnost mentora.
- (3) Ispunjena i potpisana prijava od strane studenta i mentora, odlaže se u dosije studenta.
- (4) Završni rad se predaje mentoru na uvid i pregled. Student je dužan postupiti prema uputstvima i primjedbama mentora.
- (5) Mentor je dužan da pregleda rad i vrati ga sa komentarom najkasnije u roku od četiri sedmice od dana predaje rada.
- (6) Student nakon izrade završnog rada podnosi pismeni zahtjev za ocjenu i odbranu završnog rada putem prijave Studentskoj službi i predaje četiri primjerka završnog rada. Sastavni dio završnog rada čini i pismena izjava studenta da je završni rad njegov autentični rad (Obrazac: Izjava o autentičnosti rada)
- (7) Student brani završni rad pred tročlanom Komisijom (mentor i još dva nastavnika) koju imenuje Vijeće na prijedlog mentora. Odbrana završnog rada mora biti okončana u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva za ocjenu i odbranu završnog rada.
- (8) Uvažavajući specifičnost i različitost studijskih programa, kao i organizacione strukture članica Univerziteta, moguće je izvršiti prilagođavanje procedure prijave i odbrane završnog rada prvog ciklusa i stručnog studija uključujući i odgovarajuće obrasce. U slučaju prilagođavanja potrebno je da Vijeće članice usvoji procedure prijave i odbrane završnog rada uključujući i formu pratećih obrazaca te da iste objavi na web stranici.
- (9) Ispunjen i potpisan obrazac Zapisnika o odbrani završnog rada (Obrazac: Zapisnik sa odbrane završnog rada) dostavlja se studentskoj službi.

Član 63.

(Prijava teme završnog rada na drugom ciklusu, integriranom i specijalističkom studiju)

- (1) Završni rad se prijavljuje nadležnoj službi putem jedinstvenog obrasca (Obrazac: Prijava teme završnog rada) koji je sastavni dio ovih Pravila.

(2) Prijava teme završnog rada u principu obuhvata sljedeće podatke:

- a) naziv članice i katedre/odsjeka,
- b) ime i prezime studenta,
- c) broj indeksa,
- d) naziv odabrane teme,
- e) predmet i obrazloženje teme,
- f) osnovnu literaturu,
- g) mjesto i datum prijave i
- h) ime i prezime i potpisanu saglasnost mentora.

(3) Ispunjena i potpisana prijava ovjerava se i odlaže u dosije studenta.

(4) Vijeće članice, na prijedlog katedre/odsjeka, verificuje prijavu teme završnog rada studenta i imenuje Komisiju za ocjenu i odbranu završnog rada (Obrazac: Prijedlog Komisije za ocjenu i odbranu završnog rada).

(5) Jednom odobrena tema završnog rada vrijedi do završetka studija.

(6) Mentor rada može biti redovni profesor, vanredni profesor, docent i emeritus iz uže naučne/umjetničke oblasti, dok članovi komisije mogu biti iz srodne oblasti. Kandidatu se može imenovati kao komentor nastavnik sa istog ili drugog fakulteta. U izuzetnim slučajevima kandidat može imati i dva mentora.

(7) Prodekan za nastavu i rukovodilac katedre/odsjeka odgovoran je za pravilnost postupka izbora tema za izradu završnog rada.

Član 64.

(Procedura predaje završnog rada na drugom ciklusu, integriranom i specijalističkom studiju)

(1) Završni rad se predaje mentoru na uvid i pregled. Student je dužan postupiti prema uputstvima i primjedbama mentora.

(2) Mentor je dužan da pregleda rad i vrati ga sa komentarom najkasnije u roku od četiri sedmice od dana predaje rada, izuzimajući godišnji odmor, bolovanje i druga opravdana odsustva mentora.

(3) Student nakon završetka rada podnosi pismeni zahtjev za ocjenu i odbranu završnog rada putem obrasca (Obrazac: Zahtjev za ocjenu i odbranu završnog rada) Studentskoj službi po završetku nastave.

(4) Student uz Zahtjev iz prethodnog stava prilaže:

- a) pismenu saglasnost mentora da rad ispunjava kriterije navedene u obrazloženju teme, (Obrazac: Saglasnost mentora),
- b) izvještaj iz službe evidencije o ispitima i ECTS bodovima kandidata,
- c) tri neukoričena primjerka završnog rada - radna verzija

- (5) Komisija za ocjenu i odbranu završnog rada je obavezna da sačini izvještaj o ocjeni završnog rada (Obrazac: Izvještaj Komisije za ocjenu i odbranu završnog rada) koji daje kratki prikaz rada, postavljeni cilj, primijenjene metode, dobijene rezultate i zaključke i dostaviti ga Vijeću članice u roku ne dužem od dvije sedmice od dana prijema radne verzije završnog rada.
- (6) Vijeće članice donosi odluku o prihvatanju ili neprihvatanju izvještaja Komisije za ocjenu i odbranu rada najkasnije u roku od 30 dana od dana njegovog podnošenja i istu prosljeđuje studentskoj službi.
- (7) Uvažavajući specifičnost i različitost studijskih programa, kao i organizacionu strukturu članica Univerziteta, moguće je izvršiti prilagođavanje procedure prijave i odbrane završnog rada uključujući i odgovarajuće obrasce. U slučaju prilagođavanja potrebno je da Vijeće članice usvoji procedure prijave i odbrane završnog rada kao i formu pratećih obrazaca te da iste objavi na web stranici.
- (8) Odbrana završnog rada zakazuje se najmanje pet radnih dana od dana donošenja odluke vijeća o prihvatanju izvještaja Komisije za ocjenu i odbranu završnog rada.
- (9) Odluka o usvajanju izvještaja Komisije dostavlja se studentu, članovima komisije i Studentskoj službi. Datum odbrane završnog rada objavljuje se na web stranici/oglasnoj ploči.
- (10) Nakon dostavljanja odluke o usvajanju izvještaja, kandidat je obavezan u roku od pet dana dostaviti primjerke tvrdo ukoričenih radova (za članove komisije i dva dodatna završna rada kao i elektronsku verziju rada).
- (11) Obim, sadržaj i tehničke karakteristike završnog rada definirani su uputstvom za izradu završnog rada koje je sastavni dio ovog Pravila.

Član 65.

(Odbrana završnog rada na drugom ciklusu, integriranom i specijalističkom studiju)

- (1) Student okončava studiranje na drugom ciklusu/integriranom i specijalističkom studiju uspješnom odbranom završnog rada.
- (2) Student brani završni rad pred komisijom koju čine mentor i članovi komisije koja broji neparan broj članova.
- (3) Odbrana završnog rada sastoji se od usmenog izlaganja rezultata rada i obrazloženja izdvojenih zaključaka, kao i odgovora na pitanja u vezi sa rezultatima i zaključcima rada.
- (4) Završni rad i odbrana ocjenjuju se jedinstvenom ocjenom: uspješno odbranio ili nije odbranio. Ocjena se donosi većinom glasova članova komisije.
- (5) Odbrana završnog rada je javna.
- (6) Ispunjen i potpisan obrazac Zapisnika o odbrani završnog rada (Obrazac: Zapisnik sa odbrane završnog rada) dostavlja se studentskoj službi.

Član 66.

(Neuspješna odbrana rada i promjena mentora i teme završnog rada na drugom ciklusu, integriranom i specijalističkom studiju)

- (1) Ako student ne zadovolji na odbrani završnog rada, ima pravo još jednom na odbranu istog završnog rada ili da zatraži da mu se odobri izbor nove teme i/ili mentora.
- (2) Student može najviše dva puta promijeniti mentora i temu završnog rada i to jednom nakon odobravanja prve teme, te drugi put u slučaju neuspješne odbrane rada, i to u roku od 30 dana nakon neuspješne odbrane rada.
- (3) Tema završnog rada se može mijenjati samo u iznimnim slučajevima, a koje je student obavezan obrazložiti.
- (4) Odluku o zahtjevu kandidata za promjenu mentora odnosno teme završnog rada donosi Vijeće članice.

Član 67.

(Objavljivanje završnog rada na, prvom, drugom ciklusu, integrisanom, stručnom i specijalističkom studiju)

- (1) Obaveza iz člana 95. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo realizira se putem samopohranjivanja završnih radova na prvom, drugom ciklusu studija, integrisanom, stručnom i specijalističkom studiju od strane autora tih radova u Repozitorij završnih radova Univerziteta.
- (2) Administratori članice obavezno pohranjuju cjelokupni tekst rada, te sažetak rada na jeziku na kojem je rad pisan i na engleskom jeziku, u obimu do 500 riječi.
- (3) Autori obavezno pohranjuju cjelokupni tekst rada, te sažetak rada na jeziku na kojem je rad pisan i na engleskom jeziku, u obimu do 500 riječi.
- (4) Administrator članice/osoba koju imenuje dekan dužan je izvršiti pohranjivanje radova u Repozitorij završnih radova Univerziteta u roku od 30 dana od dana uspješne odbrane završnog rada.
- (5) Pohranjivanje završnog rada u Repozitorij predstavlja uslov za izdavanje diplome o završenom prvom, drugom ciklusu, integrisanom, stručnom i specijalističkom studiju.
- (6) Administrator članice, u okviru koje je završni rad odbranjen, u roku od 30 dana od dana uspješne odbrane završnog rada, unosi metapodatke za taj rad na za to predviđenom obrascu.
- (7) Završni rad obavezno treba da sadrži sljedeće podatke:
 - a) Na koricama/naslovnoj stranici: ime i prezime autora završnog rada, naslov, ime i prezime mentora, naziv članice, mjesec i godina odbrane rada,
 - b) Uporednu englesku verziju naslovne stranice (sa svim pobrojanim elementima),
 - c) Sažetak (od 300 do 500 riječi) sa do 5 ključnih riječi/termina na b/h/s jeziku i engleskom jeziku.